

Naujienu Antroji Dalis

NR. 538

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XVI METAI

ALEKSAS AMBROSE

Copyright 1960

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

(Tęsa)

Daugiausia aktyvumo parodė P. J. Jonaitis, 1881 metais atvykęs į Chicago. Apie dešimtį metų jis jau buvo praleidęs Pensilvanijos valstybėje, pramokęs angliškai ir susipažinęs su pagrindiniais tvarkymosi nuostatais. Chicagoje jis tuojau gavo policininko tarnybą Humbold Parko distrikte.

Policininko Jonačio dėka Chicagoje buvo suorganizuoti net 8 politiniai republikonų partijos klubai. Vienas republikonų klubas jau buvo suorganizuotas prieš jo atvykimą. Netrukus visi šie klubai buvo sujungti į vieną sąjungą, pavadintą Illinois Lithuanian Republican Alliance.

Jonaitis klubus organizavo, bet politinėje veikloje patyrimas jo nebuvo toks didelis. Kai kurie lietuviai republikonai suabejojo jo politinę išmintį, jo autoritetas nebuvo didelis. Klubuose atsirado kitų žmonių, kurie siekė naujai sudarytos sąjungos vadovybės. Lietuvių republikonų tarpe prasidėjo vaidai, nes nebuvo negincijamo, visų pripažinto politinio vadovo.

Vos buvo inkorporuota minėtoji Illinois Lietuvių Republikonų Sąjunga, kita politikų grupė inkorporavo Lithuanian Republican League. Beveik tuo pačiu metu buvo gauti iš gubernatoriaus du republikonų čarteriai. Kaip sąjunga, taip ir lyga rėmėsi tais pačiais klubais. Nesutikimai ir peštynės tęsėsi ištiesus metus, bet lamėjo sąjungos šalininkai. Visi lietuvių klubai prisidėjo prie sąjungos ir bendrai veikė.

Chicago miesto mero rinkimų išvakarėse visi lietuviai republikonai užmiršo tarpusavio vaidus ir karštai dirbo už republikonų kandidatą Swiftą. 1895 metais išrinkus Swiftą Chicago mero, 8 lietuviai, parodė daugiau veiklos partijos klubuose, gavo miesto darbus. Kiti lietuviškų republikonų klubų nariai taip pat darbavosi tai pačiai partijai, tikėdamiesi gauti lengvų miesto darbų, bet už poros metų miesto mero buvo išrinktas demokratas. Laimėjus demokratams, beveik visus lietuvius republikonus pašalino iš turimų darbų. Lietuviškų klubų veikla labai susilpnėjo, o vėliau ir patys klubai išnyko.

Spėjama, kad 1896 metais Chicagoje buvo daugiau negu 7.000 lietuvių, tačiau tais metais mokyklų pravestas surašinėjimas parodo jų vos 2,882, o 1898 metais pravestas mokyklinis surašinėjimas rado lietuvių dar mažiau, vos 1,411. 1896 metais surašinėtojais buvo keturi lietuviai: A. Serafinas, Antanas Juška, Juozas Vabalas ir Jonas Ratonas. Matyt, kad jie sugebėjo įtikinti čia apsigyvenusius lietuvius užsirašyti lietuviškai, o ne lenkais arba rusais, kaip daugelis darydavo.

1896 metais visos lietuviškos draugijos ir klubai surengė pirmąjį lietuvišką pikniką Chicagoje. Susirinko labai daug žmonių, bet pelno iš to pikniko buvo mažai, nemokėta visko planingai suorganizuoti.

Pašalpinės draugijos

1896 metais gegužės 16 dieną įsikūrė pašalpinė šv. Petro ir Povilo Draugija. Steigėjai ir pirmoji valdyba buvo tokia: M. Kubilius, pirm., J. Steponavičius, sekr. Apie 1905 metus ši Draugija persikėlė į 18 apylinkę.

1897 metais gegužės 2 d. įsikūrė Draugystė Lietuvos Brolių. Pašalpinė.

1897 metais įsikūrė šv. Mykolo Draugija.

šv. Mykolo Arkaniolo Draugija

1903 metais buvo įsteigta šv. Mykolo Arkaniolo Draugija. Josios tikslas buvo toks: vienyti lietuvius katalikus broliškos meilės ryšiais, visuomet vienas kitam padėti medžiaginiais ir dvasiniais, rūpintis katalikų parapijos ir savo tautos reikalais, remti jas pagal pajėgumą.

Draugija buvo pašalpinė. Pirmąją valdybą sudarė šie žmonės: pirmininkas Justinas Antanavičius, vicepirmininkas A. Marcinkevičius, protokolų raštininkas J. Stankevičius, turto raštininkas M. Andriuskevičius ir išdininkas D. Endzelis. Pirmaisiais 25 metais ši Draugija yra išmokėjusi šias sumas: Pašalpos sirgusiems nariams \$6.370.00, 16 pomirtinių ir laidotuvių išlaidoms \$4.000.00, Draugijos reikalams išleista \$1.700.00, Lietuvos reikalams \$450.00, pirkto Lietuvos Paskolos bonų už \$250.00, Labdarių Sąjungos nario mokesčiai \$100.00. Draugija priklauso prie labdarių ir nuo kiekvieno nario moka po 10 centų metinio mokesčio. Nuo 1923 m. yra sumokėjusi \$130.00

(Bus daugiau)

Dienų Skeveldros

1.

Dr. Z. Ivinskis kaltas. Taip eilėje "Vienybės" nr. nr. teigė Argus. Citavo įvairių ištraukų, žinia, iš ištraukų, kurias paskelbė "Pravda" (Vilniuje jos "respublikinė" laida vadinasi "Tiesa").

Ar aš pakaltinčiau? Ak, dienoraštis yra ... viešas dalykas. Tos nuomonės yra prancūzai literatūros ir kultūros istorikai, nesgi iš tikro ir slapčiausiai "bloknotai", "laiškai", "pastabos" po 25-50 metų yra archyvinė medžiaga.

Ir vistik "kaltina" dr. Z. Ivinskį. Ir štai kodėl. Įdomios jo dienoraščio (autorius nei nuteigė, nei nuneigė, vadinasi, "Copyright" pasila ko!) kai kurios "žinios", pvz.

1. Urbšienė pasakojo, kad iki išnakčių buvo Zechlinas. Dėl kiekvieno žodžio turėjo būti tariamasi. Keli projektai, kaip turi mūsų vyriausybė paskelbti sutikimą (Klaipėdai prarasti! J. C.), buvo pasiūsti į krepšį, nes Zechlinas cenzūravo.

2. Mironas Kuraičiui pasakojo, kad jis Dancige, Karaliaučiuje, Kretingoje su lenkais (jų tarpe Tiškevičiumi) vedęs derybas 1938 m. pradžioje ("ultimatumą" besuderinant! J. C.). Dr. Šaulys du kartus buvęs pas Pilsudskį. Stašinskis buvęs kartą pas Pilsudskį.

Bet... nieko-ničnieko dr. Z. Ivinskis nemini apie ano meto Lietuvos meno, literatūros, teatro "akcijas". Lyg gyvenimas tes būriavo ties vienu viena (vidaus ir užsienio) politika — čia tai ir yra viena iš didžiųjų dienoraščio autoriaus "kalčių". Iš visų "ištraukų" atminty palieka vienas "perlas":

Jonynas labai neigiamai atsiliepęs apie Šaulį. Jonynas pasirodo jį gerai pažįsta, nes jiedu kartu studijavo, Šaulys — tinginys, bonvivanas. Krėvė kartą pasakęs: ponas Dievas jį sutvėrė dideliu ponu, bet užmiršęs duoti pinigų.

Ir grįžta atminiman viena Vilniaus kavinių diskusijų. Pradėjo adv. Nargelavičius, išterpė prof. Rimka, prof. Roemeris, Keliuotis, užbaigė prof. B. Sruoga:

— Dienoraštis — palaipsniui užpildoma testamentinė anketą. Jei ryžties, būk kaip per išpažintį, nieko neslėpk, kiekviena "nuodėmė" iš pat gelmių ir savo veidu...

2.

Ak, daug esu prisiskaitęs apie Lietuvių Tautines Kapines Chicagoje. Daugelis rašė, bet tik vienų vienas davė pilną sodrų vaizdą (žr. "Vieny-

bė", 1960.7.8):

"... 1912 m. gegužės 30 d. kapinių vartai ("bromas", už kurio projektą B. K. Bulevičiui — dabar Lietuvos pasiuntiniui Londone Balučiu — išmokėta \$7.50) buvo atidaryti iškilmingom ceremonijom. K. J. Filipovičiaus orkestras (Band Lietuva) sugrojo "Lietuva Tėvynė Mūsų", "America" ir... "Marsalietė", o pabaigai visi užtraukė "Dievas mūsų gelbėtojas ir tvirtybė". Žmonių buvo apie 6,000."

3 sakiniai. Lyg 3 dailininko teptuko mostai. Lyg baigiamoji scena teatre.

Bet... iš Liet. Tautinių Kapinių Chicago, Ill., nukilkime į Italiją, kur gyveno ir kūrė Bernardas Berensonas. Rašoma su galūnėmis — as, nesgi ans gimė mūsų Butrimonyse. Vaikas būdamas iškilo į pasaulį. Įvairių kalbų mokėjo, bet kiekviena kalbėjo su "baltų" akcentu, kaip tai "Time and Tide" pabrėžia.

Jei atskleisime "Liet. Encikloped." II. t., 406 psl. skaitysime: "laikomas geriausiuoju dabartyje Italijos renesanso meno žinovu".

Ir dar:

"Po I pas. karo Taikos konferencijos metu Berensonas nemažai rėmė Lietuvos bylą".

Bet niekas (anot poety, ant šios rūšies ir liūdno žemelės) nėra apsaugotas nuo komizmo šešėlių. Štai Londone (Anglijoj) Weidenfeld and Nicolson išleido "One Year's Reading for Fun" (1960 m.) Tai B. Berensono dienoraštis, kai ans II Pasaulinio karo metu buvo nacių apsuptas savo viloje-muziejuje ir viloje-bibliotekoje vardu "I Tatti" (palei Florenciją). Atskirtas nuo pasaulio metėsi knygų skaityti, ir žydų vaikas sustojė ties Hitlerio "Mein Kampf". Ir... susižavėjo.

Dienoraščiui įvadą rašęs John Walker (vienos meno galerijos JAV direktorius) tatau paaiškina B. Berensono "objektyvizmą" ir "bepartiškumą". Tačiau daugumas recenzentų tatau vadina "intelektualizmo liga", t. y. atitrūkimu nuo realaus ir konkretaus gyvenimo įvykių srauto.

Na, žvilgterkime į B. Berensono "dienoraščio" kai kurias puslapius.

1942.1.24 taria Hitlerį būsiant tobulo vokiečio pavyzdžiu.

Skaity pamainai O'Neill, Orland, Crane, Herodd, Voigt ir kt. Po to vėl grįžta pas Hitlerį. Girdi, ans pablūdėlis visai inteligentiškas. Tiesą ans kalba

(Tęsinys 2 psl.)

Dienų Skeveldros...

(Tiesinys iš 1-mo psl.)

kolonijų reikalui. Adolf "blai-vus" politinis rašytojas".

Patinka B. Berensonui Adolfo "revoliucija" (plačiau žr. recenziją *Wiadomos'ci* Nr 751).

1942.2.23. ans rašo, kad jei Hitler nežiūrėtų į tarptautinę finansieriją pro "marksininkų akinius" ir jei nekaltintų dėl to žydų, jo "pažiūros" į tarptautinę dalykų sąrangą būtų "pagarbos ir nuostabos vertos".

1942.2.25. B. Berensonas "apgailestauna": kodėl — kodėl gi senovės amžiais permaža buvę graikų Italijai kolonizuoti, o vėlesniais amžiais permaža vokiečių žemėms palei Vyslą ir toliau — toliau į rytus ir pietus kolonizuoti. "Hitlerio svajonė tatau atlikti dabar".

Brrr... Bėkime nuo B. Berensono — genijaus meno istorijoje, o analfabeto politikoje.

3.

Kur čia žmogus beišbėgs iš šių dienų dziunglių!

Imu į rankas neva lietuvišką "Pergalę".

"Pokalbis apie 20-tą respublikos pavasarį". Perspausdinama iš "Družba norodoy". Kalbasi A. Bieliauskas ("rašytojas") ir Maskvos gubernatorius okupuotai Lietuvai, būtent — LKP CK I sekr. Ant. Sniečkus. Ir ką tie Chruščiovo sūnūs gali originalaus pasakyti?! Iš viso "pasikalbėjimo" esminga vienu vienas A. Sniečkaus teigimas:

"Sunku būtų įsivaizduoti gyvenimą be draugo (ruso) pelies..."

Bolševikinė baudžiava vis labiau ir labiau slėgia Lietuvą. O mes, tremtiniai ir emigrantai, ar bevaliojame į anapus išvelgti ir tenykštę padėti, mūsų sesių ir brolių kančią ir rezistenciją, suprasti?

Štai viena Londono (D. Britanija) firma siūlo įsigyti "Roznik Spraw Krajowych. Okres 1958 i 1959".

Leidžia Krašto Problemoms Tirti Institutas. Redakcijos prašaly St. Mękarski. Viso 281 ps l. Štai keletas nagrinėjamųjų temų: "Partija ir vyriausybė", "Komunistų kultūrinė politika", Rytinės Lenkijos respublikos žemės" (t. y. kadaise lenkų okupuotas Vilniaus kraštas, gudų ir ukrainiečių gyvenamieji plotai). ir tt, ir tt.

Užsisakiau. Kai gausiu, visi pasidalinsime po "Skeveldrą".

Bet kas man tokį ar pn. dar-

bą pasiūlys apie okupuotą Lietuvą? Laisvės Komitetas, Vlikas, Talka?

Kaip "laisva" irstyti po krašto liūnus, galima matyti iš šių pavydžių: "Dabartinė lenkų padėtis Lietuvoje" (V. Rastenis, "Dirva" Nr 94) ir "Nauja rusifikacijos banga okupuotoje Lietuvoje" ("Draugas" Nr 219).

"Drauge" skaitome:

"Lenkų gimnazija Vilniuje bei lenkiškosios mokyklos visame Vilniaus krašte klesti. Lenkai sugeba gerai išplatinti lenkiškąją spaudą".

Tai "pranešimas neseniai lankiusio Lietuvą". O V. Rastenis, sekas spaudą, radiją ir kt. būdais nagrinėjas anykštę padėti, rašo:

"... reikia gerokos revizijos".

V. R. kritiškai apžvelgė "Eltos" multiplikuotą "Laišką iš Lietuvos" ir priėjo išvadą, kad nėra pagrindo sakyti, kad "lenkai turi savo mokyklas". Toliau šitaip dėsto:

Bolševikinėje santvarkoje iš viso niekas neturi savo mokyklų. Mokyklos yra tik valdinės, atitinkamų valdžios organų tvarkomos ir prižiūrimos. Kaikurios iš tų mokyklų Lietuvoje vadinamos lenkų mokyklomis tik todėl, kad valdžia nustatė jose lenkų dėstomąją kalbą. Dalis tų mokyklų, ypač Vilniuje ir kaikuriuose kituose didesniuose centruose yra pilnos mokyklos. Bet nemaža yra ir tokių lenkiškų "mokyklų", kurios faktiškai yra tik lyg'agretės klasės prie lietuvių (arba rusų) kalba vedamų klasių. Tos klasės kaikur nelabai negausios, po kelis mokinius teturinčios. Taip pasidaro palyginti gana didelis lenkiškų mokyklų skaičius. Jų ir nemačius, yra pakankamai pagrindo būti tikriems, kad jose nėra lenkų bendruomenei savos dvasios, savo auklėjimo, arba jeigu kiek ir yra, tai tik neoficialiai, greičiau net slap-tai.

Kai dėl spaudos, tai irgi ne-taip jau baisu. "Czerwony Sztandar" ("Raudonoji Vėliava") yra partijos laikraštis lenkų kalba, ir su "komunistine" rašyba ir gramatika. Pvz. (sekant V. Rastenio cituotus pavyzdžius) nerašoma "w Wilnie", bet "w Wilnius'e", "w Kaunasie", "Apilinka Girsiaj, rejonu zarasajskiego" ir tt.

"Czerw. Sztandar" turi sky-relį "w naszej stolicy", vadinamas, "Mūsų sostinėje", ir dar

Eug. Matuzevičius

IŠ OKUPOOTOSIOS LIETUVOS LYRIKOS GRUMSTELIS

Bėga verčiasi riekės vagų...

Ištirpstu šioj platybėj laimingas — —

Aš — grumstelis gimtųjų laukų,

Šitos žemės, kvapios ir derlingos.

Aš — grumstelis naujosios vagos,

Kur jėvai tartum jūra banguos...

Kokia laimė pajust žemę gyvą,

Grūdo prasmę, pirmuosius daigus

Ir pavasario saulę ankstyvą,

Ir išplaukiant, liūliuojant ragius...

Kokia laimė čia būt grumsteliu

Laukuose, tarp pasėlių žalių!

Didesnės, rodos, laimės nereikia:

Taip suaugt, nesiskirt su žeme,

Jausti saulę, ir derlių, ir laiką,

Skęsti šilto lietaus ūzime

Ir alsuoti gyvybės dvasia,

Kad nežūtų daigai speiguose...

MAN KARTAIS REIKIA TYLUMOS

Man kartais reikia

Didelės ramybės

Man reikia

Balkšvo paryčio tylos,

Kai saulė dar nepatekėjus

Ir kabo ant šakų

Rasos lašai...

Man kartais reikia tylumos,

Kad aš geriau suprastėčiau

Tylius žodžius atsiminimų,

Kad būtų brangesni

Gyvenimo garsai,

Kuriuos girdėjau,

Ir visa tai,

Ką aš mačiau...

Man kartais reikia tylumos,

Kad aš geriau girdėčiau

Ateinančios dienos žingsnius,

Ateinančios dienos

Galingą darbo ritmą

Ir būsimos dainos

Sirdies plakimą,

Ir tavo mielą balsą,

Saukianti mane...

Man kartais reikia tylumos,

Vienatvės, žmogiškos ir paprastos, —

Kad aš tave geriau pažinčiau

Ir, sau pažvelgęs į akis,

Į savo sielos gelmę,

Surasčiau ten,

Kas būtų ir kitiems brangu...

Man kartais reikia

Didelės ramybės,

Man reikia

Balkšvo paryčio tylos,

Kad aš geriau suprastėčiau

Pasaulį ir save,

Talkingo darbo nemarumą,

Gyvybės grožį ir dainas,

Ir žemę,

Ir tave...

antraštėje Gedimino pilis. Ir tt, ir tt.

Aš pritarė au V. Rastenio nuomonei, nes ji paremta stebėjimais ir faktais, o "neseniai lankiusio Lietuvą" ir "Eltos" multiplikuotas laiškas ar visai be pagrindo?!

Manding, turėtų būt "teisus kelias vieškelėlis"... Dabargi, deja, kiekvienas "teisus", kiekvienas "teisingas", kiekvienas... O velnias, anot to priežodžio, naudojasi situacija ir nuolankiai (visiems kartu ir kiekvienam mūsų skyrium) taria "labanakt"...

J. Cicėnas

IS TOLI AR IS ARTI PIGIAI

PERKRAUSTAU
(MOVING)

BALDUS IR IVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta

ANTANAS VILIMAS

3415 So. Lituanica Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,

KURIE GARSINASI

"NAUJIENOSE"

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

— SATURDAY, OCTOBER 1, 1960

Siunčiu CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATūros DRAUGIAI, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Illinois, \$5.00 čekį spausdinamai Alekso Ambrose knygai CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA. Prašau mane skaityti šios knygos rėmėju. Kada baigsite spaudos darbą, tai man priklausantį knygos egzempliorių prašau pasiūsti tokiu adresu:

Vardas ir Pavardė

Numeris ir gatvė

Miestas ir valstybė

Data Parašas

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS SILEIKIS

Prof. Justinui Vienožinskiui mirus Pedagogas, kritikas, Meno mokyklos steigėjas

(Tęsinys)

J. Vienožinskis, iniciatorius ir Meno mokyklos steigėjas, buvo ir pirmas komisijos pirmininkas Čiurlionio galerijos muziejui steigti, po 2 metų, kaip buvo įsteigta mokykla, būdamas Čiurlionio galerijos Komijos pirmininku, pirmas pasirašė laikraščiuose menininkų protesto raštą, ryšium su Seimo padarytais šiai įstaigai užmetimais. Dėl šios priežasties turėjo pasitraukti nuo Meno mokyklos direktoriaus pareigų, bet pasiliko šios mokyklos tapybos studijos vedėju.

1929 m. vietoj J. Vienožinskio ir Ad. Varno paskiriami kiti mokytojai paįsiai dėstyti. Mokiniai pareiškia nepasitenkinimą, keli jų pašalinami, kyla streikas. To pasėkoje J. Vienožinskis ir Ad. Galdikas ištrėmiami iš Kauno. 1930 m. J. V. įsteigia savo vardo tapybos studiją. 1932 metais yra paskiriamas paįsiai mokytoju Zarasų gimnazijoje, kurioje mokytojavo ligi 1935 metų. Tais pačiais metais grįžta į Kauną ir vėl pradeda dirbti Meno mokykloje — veda tapybos studiją. Pirmosios sovietų okupacijos 1940 metais, įsteigus Vilniaus Dailės Akademiją, persikelia į Vilnių. — tęsia tapybos studijos vadovavimą.

J. Vienožinskis suorganizuoja Lietuvos Dailininkų Sąjungą ir lieka josios pirmasis pirmininkas, 10 metų vadovauja plastikams Meno Kūrėjų draugijai. Du metus veda privačią tapybos studiją, kurioje mokosi pažangesnieji studentai, kurie mylėjo savo pedagogą ir norėjo jo mokymo metodais pasinaudoti, nes jisai ragino studentus domėtis Vakarų Europos menu. Plačiai dalyvauja spaudoje, kaip didelis meno žinovas, kritikas, dalyvauja meno parodose ir daug rašo meno klausimais "N. Romuvoje" ir kt. Jo raštuose užtikame brangių deimanciukų ir kilnių minčių meno kultūros reikalais. Prāvartu čia kai kuriuos to laiko jo iškeltus aktualius (nemažiau aktualu ir šiandien) klausimus paminėti.

1936 m. sausio 5 d. aprašydamas "N. R." pirmąją rudens meno parodą, suėngtą 1935 m. gr. mėn. Vytauto Didžiojo muziejuje Liet. Dailininkų S-gos iniciatyva ir rūpesčiu, tarp kita ko sako:

"Daug kas prikiša menininkams, kad jie nevaizduoja Lietuvos gyvenimo. Šis užmetimas bus pamatuotas, jei jis

taikomas mūsų natūralistams. "Nespręsdami jokių problemų, vaizduodami vien išorinius gamtos ar gyvenimo pasireiškimus, jie savo darbų egzistencijai pateisinti tikrai turėtų daugiau dėmesio kreipti į tematiką. Visai kitas dalykas yra su modernistais. Vaizduodami gyvenamojo momento psichinius išgyvenimus ir siekdami vien estetinių tikslų jie vengė kokių nors temų, netaipinio motyvo, kad žiūrovas savo dėmesį galėtų sutelkti vien į estetinį kūrinio turinį. Juk iš esmės menas, kaip įvairių meno elementų santvarka, yra abstraktus, tad ir modernistai tyčia deformuodavo gamtos kūnus tiek, kiek jų forma ir spalvų kompozicija buvo to reikalinga, kiek to reikalavo vaizduojamųjų estetinių pojūčių psichika. Šioje plotmėje ir norima sudaryti kontaktą su visuomene, su jos psichika. Tokios tendencijos laikosi meno kultūros centruose, kur visuomenė nėra menui ir jo uždaviniamis svetima, tai juo labiau šis principas palaikytinas mūsų krašte, kur vien labai nežymus visuomenės nušimtis tesugeba vaizduojamojo meno uždavinius ir siekimus jausti ir į juos reaguoti. Tad ar ne tiksliau būtų atvira širdimi eiti į tuos meno labirintus, kurie menininkų yra atskleidžiami, o ne statyti meno esmei svetimus reikalavimus. Čia nenorim pasakyti, kad ir modernistai negalėtų savo motyvams imti daugiau medžiagos iš mūsų gyvenimo. Manau, kad jie tuo keliu ir eis, nors nuo to meno supratimo lygmuo nepadidės".

Dėl literatūrų ir visuomenės daromų užmetimų dailininkams, kad jie mažai domisi tematika, prof. J. Vienožinskis taip pat "N. R." 1936 m. liepos mėn. 12 d. "Vaizduojamasis menas ir mes" ilgame straipsny be kita ko sako:

"Spauda kaltina dailininkus tematikos stoka. Jau esamė rašę, kad ne šūžetas, bet menininko kūrybinis pajėgumas nulemia kūrinio vertę. Jei mūsų visuomenė nesugeba peisažo ar portreto nuotaikos išgyventi, dar mažiau sugebės ji orientuotis sudėtingesnių formų rimtose kompozicijose".

Toliau velionis gindamas meno kultūros privalomybes ir menininko pašaukimą kurti, atremia P. Cvirkos priekaištus, kad menininkai netarnauja visuomenei ir tai rodo, jog jų menas neturįs tematikos, J. V. atsako:

"Į klausimą, kas svarbiau-

šia menė: idėja ar forma, literatai sako, kad idėja. Klausimas ne naujas, labai seniai ir galutinai išspręstas. Atgimstancioje Lietuvoje bene man pirmam tematikos klausimu teko rašyti 1912 m. Vilniaus žiniose ("VIII dailės parodai besitariant")".

Šie keli J. V. sakiniai parodo, kiek jis buvo susidomėjęs visuomeninio ir meno pasaulio reikalais.

Sovietinės okupacijos laikais J. V. vedė okupanto perdirbtoje iš Vilniaus dailės akademijos Dailės institute Vilniuje tapybos katedrą, bet 1949 metais jau paleidžiamas į pensiją, nes, matyti, "nemokėjo" prisitaikyti prie socialistinio realizmo. Iki 1957 metų rudens dirbo Meno muziejuje. Paskutiniaisiais laikais nutapę daug portretų žymiųjų rašytojų, kompozitorių bei muzikų, kurie dabar yra meno muziejuje, pusė jų Meno akademijoje.

J. V. 1943 m. gavo profesoriaus titulą už nuopelnus menui ir humanizmui.

Profesorius Justinas Vienožinskis pasižymėjo nepalaužiamą energija, būdo tvirtumu, ištvėrme kovoti dėl tiesos ir to jis atsiėkdavo. Jis buvo įsitikinęs, kad menas negali tarnauti kokioms svetimoms idėjoms, nes menas turi būti kuriamas betarpiškai ir savarankiškai. Jaunus menininkus ragino semtis meno žinių Vakarų Europoje. Jisai liko ištikimas savo pasaulėžiūrai, dėl to ir buvo komunistų puolamas, kad nepersieimė socrealizmo idėjomis, bet pasiliko Vakarų Europos įtakoje.

J. V. buvo aukšto meninio lygio tapytojas, reiškęsi portrete ir gamtovaizdžių žanruose, netroško garbės, laikėsi užkulisyje. Buvo optimistas, turėjo gerą samojų, drąsus, atviras, nebijojo savo nuomonės net tada pareikšti, kai žinojo, kad gali sau pakenkti. Ligi paskutinės savo gyvenimo dienos pasiliko ištikimas savo idėjoms.

Prof. J. Vienožinskio 75 metų amžiaus sukakties proga 1961 m. birželio mėn. 29 d. buvo numatyta rengti jubiliejinę parodą ir išleistas ktalogas, kuriame būtų buvę atžymėta beveik visa J. V. kūryba, deja, neteko jam sulaukti to iškilmingo jo darbų apvainikavimo, — mirtis nutraukė jo gyvybės siūlą.

Kurį laiką velionis nesijautė gerai. Gegužės mėn. liga galutinai suėmė ir buvo priverstas atsigulti. Liepos 29 d. jis mirė. Jo pašarvotą kūną sekama dieną perkėlė į Dailininkų Sąjungos namus. Prieš išnešant karstą ir laidotuvių metu dailininkai ir visuomenė, skaitlingai dalyvaudami, suteikė velioniui paskutinį atsisveikinimą ir liepos 31 d. po pietų a. a. prof. Justinas Vienožinskis buvo palaidotas šv. Petro ir Povilo kapinėse Antakalny, Vilniuje, kuriomis dar gyvas būdamas jis grožėjosi ir išreiškė norą, kad po mirties juse būtų palaidotas.

Pasiliko liūdinti žmona, dvi dukros, sūnus su šeimomis ir giminės; taip pat liūdi jo kolegos ir buvę mokiniai, netekę vyresniosios kartos didelio menininko.

M. Sileikis
(Pabaiga)

— Dail. Br. Murino meno paroda Detroite visais atžvilgiais pasisekė. Buvo gausu lankytojų ir didelis susidomėjimas Murino akvarėlės darbais. Detroitiškiai įsigijo keletą kūrinių.

— *Chicago Meno Institutas* nuo šios dienos panaikina įėjimo mokstį į muziejų. Ligi šiol reikėjo mokėti 25 c., išskyrus trečiadienį ir savaitgalius. Valandos: nuo 9 ryto iki 5 val. p. p. Sekmadienį ir šventadieniais — nuo 12 iki 5 p. p. Ketvirtadieniais — nuo 9 ryto iki 9:30 v. vakaro. Adr: Adams ir Michigan Ave.

Čiurlionio galerija Chicagoje įsigijo dail. Vlodo Vaičiūčio kūrinių, atliktą ekspresionistinėje dvasioje.

— *Almus Art Gallery*, 77 Steamboat Rd. Great Neck, L. I., N. Y. rugs. 29 d. atidaryta Janz'o "Abstract Pre-Raphaelitism" paroda. Paroda baigsis spalio 12 d. Valandos: antr. ir ketd. 1 — 5 p.p., treč. ir pkt. 1 — 8, šešt. ir sekm. 2 — 5 pp.

KAM JAUSTIS LIGONIŲ?

Kam jaustis ligonių, jei 1 bonka mūsų žolių tonico ir laxativo, pavadinto

DAVIS UNION REMEDY

gali jus tuojau pagydyti. Žolės gydymui naudojamos jau nuo neatmenamų laikų. Mes Jus raginame pabandyti 1 bonką žolinių vaistų ir įsitikinti arba grąžinsime jums pinigų. Mūsų žoliniai vaistai sudaryti iš tuos žolių. Jau virš 30 metų jog tai yra natūraliausi vaistai tūkstantams. Jei jus jaučiate silpnumą, stoka energijos, bloga apetita, vidurių užkietėjimą, galvos svaigimą, kepenų, inkstų, kraujo, vidurių, reumatizmo ir kitus negalavimus, nusipirkite 1 bonką mūsų žolių. Po šios dienų pajusite skirtumą.

Kainuoja tik \$1.95 Jūsų vaistinėje. Jei ten negalite gauti, rašykite tiesioginiai ir prisiųskite \$1.00 užstato C. O. D. orderiu. Likusius pinigų sumokėsite laiškanėsiu. Pasilaikykite šį adresą ateičiai. Nelaukite. Veikit tuojau.

JOHNS DIST CO.

Dept. AF-L
10 S. BAYLEN STREET
Pensacola, Florida.

Privaciai parengimams patalpas galite gauti pas

K A R E N'S

Nuo 50 iki 250 vietų

- Vestuvėms
- Banketams
- Pokyliams
- Susirinkimams.

Žinomos geru maistu ir cocktailiais. Atdara 7-mias dienas savaitėje. 11 ryto iki 1 ryto

8147 Joliet Rd. HI 7-4848
LYONS, ILL.

ATDARA KASDIEN

nuo 9—9 val.

Sekmadieniais: 11-tos ryto iki 6 val. p. p.

FAMILY FAIR, INC.

Pagrindinė rūbų gamykla, parduodanti sumažintomis kainomis.

7046 KENNEDY,
Hessville, Indiana.

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Sambi Sviesa Chicagoje.
Redaguoja: Rita Kavolienė
Medžiagą siūsti: 5635 W. 22nd Pl., Cicero 50, Ill.

3 METAI

NR. 25 (102)

DANUTĖ STATKUTĖ

TURININGO ŽMOGAUS KELIU

Rugsėjo 9-11 dd. Tabor Farmoje, Mich. įvyko metinis Studentų Santaros suvažiavimas. Prieš suvažiavimą tris dienas vyksta paskaitos ir diskusijos — vadinamieji kursai. Šiais metais kursai prasidėjo antradienį, rugsėjo 7 d. Pirmos dienos tema buvo "Gyvoji lietuviškė". Temą pravedė Vytautas Kavolis su Vytautu Vepštu ir Kęstučiu Pauliku pagalba. Buvo nagrinėjama lietuviybės sąvoka ir jos reikšimosi būdai, ir išdiskutuoti bruožai, būdingi lietuvių kultūrai ir lietuviškai asmenybei. Po vakarienes, nors programos nebuvo numatyta, dauguma kursantų suėjo su Vytautu Kavoliu, Vytautu Vepštu ir Aliuku Iljasevičium skaityti Meko, Nykos-Niliūno ir Škėmos poezijos.

Rytmetinė trečiadienio tema buvo lituanistika. Ramojus Vaitys nagrinėjo lietuvių žodyne dažnai mūsų daromas klaidas. Taip pat pristatė lietuviškų žodžių, teiktinų įvairioms mokslo šakoms: chemijai, geografijai, automobilistikai, fizikai, matematikai ir t. t.

Popietinis kursas lietuvių organizacijos veiklą. Diskusijose dalyvavo Vanda Gegevičiūtė, Valdas Adamkavičius ir Jonas Gibaitis. Pravedė diskusijas Raimundas Mieželis. Diskusijos lietuvių vidurinio Santaros veikimą, bendravimą su kitomis organizacijomis ir su lietuvių visuomene. Išryškinti buvo ir Santaros žurnalistinės veiklos principai ir nutarta pageidauti iš kiekvieno santariečio pranešimo "Naujienų" laikraštį, kuriame reguliariausiai gali pasirodyti Santaros skyrius.

Vakaro programoje Jonas Gibaitis trumpai pakalbėjo apie rašytoją Gorkį, bandydamas išryškinti kiek jo kūrybos bruožų. Buvo išklaustos dokumentinės juostelės, atpasakojančios Lietuvos pirmosios bolševikų okupacijos įvykius.

Ketvirtadienio tema — ideologija. Rytinė programa buvo dvilypė: studentai nagrinėjo individualizmo sąvoką, o filisteriai pasiruošę pristatyti studentams Santaros ideologijos svarbiausius dėsnius. Juos pristatė tą pačią popietę Leonas Sabaliūnas. Iškilusiose diskusijose išryškėjo sąvoka trikampio individualizmas — nacionalizmas — internacionalizmas, ir buvo bandoma pajusti, kokiam taške tarp šių trijų sąvokų yra santarietiš-

koji ideologija.

Vakare Leonas Narbutis šnekėjo apie "Lietuvių humoristiką". Buvo skaitytos Pulgio Andriušio ir Antano Gustaičio kūrybos ištraukos.

Penktadienio rytą prasidėjo patsai metinis suvažiavimas. Po vasarvietės šeimininko Juozo Bačiūno sveikinimo žodžio, Vanda Gegevičiūtė skaitė paskaitą apie "Dabartinį studentijos veidą". Buvo išryškinti išsivyskiosios studentijos trijų kartų skirtumai. Nagrinėjant jauniausiąją kartą, buvo pateikti Studentų Sąjungos neseniai prarastos anketos duomenys.

Po pietų vyko simpoziumas, kurio tema buvo Santaros-Sviesos Federacijos išleistas knygos "Lietuviškasis liberalizmas" nagrinėjimas. Simpoziume dalyvavo dr. Vladas Kaupas ir Julius Šmulskštys, moderavo Algimantas Kėželis. Simpoziumas bandė išvystyti knygoj susidariusias "liberalizmo" ir "lietuviško liberalizmo" sąvokas ir jas suderinti su Lietuvos istorinio ir politinio pasaulio realybe.

Leonas Sabaliūnas pristatė trijų referatų ciklą tema "Dvidešimties Lietuvos laisvės kovos metų analizė", paruoštą J. Jaks-Tyrio, A. Gurecko ir paties L. Sabaliūno. Referatai išryškino kovos ideologiją kartu su pačiais kovos faktais ir bandė suprasti ir interpretuoti buvusią ir būsimą kovą už Lietuvos laisvę.

Vakare — pirmoji meninė suvažiavimo programa. Kazys Almenas, padedamas A. Vasaičio, skaitė savo dramatinio kūrinio "Keturių generacijų" ištraukas. Veikalas realistiškai išryškina jausmus ir problemas keturių kartų, atsidūrusių išsivijoje. Vytautas Matulionis interpretavo keturias lietuviškas dainas. Buvo skaitymo būdu pastatytas, su gerai paruoštais muzikiniais efektais, Antano Škėmos "Živilės" trečiasis veiksmas, režisuotas Dailios Mackuvienės. Pastatyme dalyvavo Rita Kavolienė, Algimantas Kėželis, Julius Lintakas ir Liudas Šmulskštys.

Šeštadienio programa prasidėjo Rimvydo Šilbajorio paskaita apie Nykos-Niliūno poetinę pasaulėžvalgą — "Kelionė į Eldorado". Kolega Šilbajoris akademiškai išnagrinėjo, sukeldamas įdomių diskusijų, poeto vidurinio pasaulį ir jo kūrybos dvasinį vystymąsi.

Popietinėje programoje Vytautas Babušis svarstė "Sovietų stiprybes ir silpnybes", ypač

pabrėždamas Sovietų Sąjungos ekonominės ir politinės santvarkos kai kuriuos bruožus. Vincas Trumpa ir Vincas Rastenis nagrinėjo dabartinę Lietuvą. Vincas Trumpa stilingame pašnekėsy palietė lietuvių tautos likimo ir tautos individualybės klausimus. Vincas Rastenis šiuos klausimus nagrinėjo dabartinio Lietuvos gyvenimo faktų šviesoje. Prarastas simpoziumas tema "Mūsų atsakomybė pavergtosios Lietuvos jaunimo atžvilgiu". Dalyvavo Liudas Šmulskštys, kuris pasisakė už bendravimo ieškojimą, ir Valdas Adamkavičius, kuris laikė bendravimą dėl sovietų spaudos neįmanoma. Kilusiose gausiose diskusijose buvo svarstoma bendravimo pageidavimai ir formos, kuriomis ryšio su pavergtos Lietuvos žmogumi galėtų būti siekiama.

Vakarinėje programoje Marijus Katiliškis skaitė naują (ir labai skirtingą) veikalą ištrauką "Žingsniai prie vandens". Aldona Stempuzienė davė gerai paruoštą turiningą dainų recitalį, akomponuojant kompozitoriui Jonui Švedui. Tarp kitų veikalų, A. Stempuzienė išpildė Gluck'o, Monteverdi, Schubert'o, Brahms'o, De Falla ir Bartok'o. Iš lietuviškųjų veikalų ypatingai išryškėjo Jono Švedo kompozicijos.

Po koncerto vyko šokiai ir pasilinksminimai garsioje (specialiai įrengtoje) Konrado Kavolinėje, kur buvo ir pianinu improvizuojama, ir eilės prietemoje skaitomos.

Sekmadienio programa prasidėjo simpoziumu, skirtu įvertinti M. K. Čiurlionies reikšmę. Juozas Pivoriūnas apibrėžė Čiurlionies tapybos bruožus, Jonas Švedas kritiškai akimi pažvelgė į Čiurlionies muzikinę kūrybą (buvo perduota iš juostelės ir jo simfoninė poema "Miške"). Kostas Ostrauskas pristatė Čiurlionies asmenybę jo laikų kultūrinės visuomenės fone.

Baigiančios kadenciją centro valdybos pirmininkė Vanda Gegevičiūtė pranešė naujosios valdybos rinkimų duomenis. Naujos valdybos nariai: pirmininkas Ramojus Vaitys,

vice-pirmininkas Vytautas Babušis, išdinink. Liudas Šmulskštys, sekretorė Vida Janulevičiūtė, rytų įgaliotinis Jonas Mačiūnas, narė Danutė Dulytė. Revizijos komisija: Vladas Elkinas, Narimantas Macevičius ir Antanas Brazdys.

Aldona Stempuzienė ir Jonas Švedas, suvažiavimo dalyviams audringu plojimu reiškiant pasitenkinimą, išrinkti Santaros Garbės Filisteriais.

Su naujojo centro valdybos pirmininko žodžiu suvažiavimas užsibaigė, dalyviams sugiedojus Tautos Himną.

Dalyvių buvo prisirinkę bene daugiau pusantro šimto. Turbūt, visų dalyvių akys šis suvažiavimas ypatingai išryškėjo savo programos stiprumu. Programa, liečianti kultūrinės srities (dramą, muziką, poeziją, meną), parodė santariečio studento plačios kultūrinės pasaulėžiūros norą. Politinės ir politiniai-ekonominės paskaitos glaudžiai siejosi su Lietuvos problemomis. Kito pobūdžio temos, beveik visos su stipriu sociologiniu pagrindu, buvo studentų automatiškai pritaikytos prie savo išsivijos veido analizės ir tuo pačiu prie savo organizacijos ir jos reikšmės analizės. Visu kuo suvažiavimas parodė ir išvystė temas, tampa susietas su santarietį studentą dominančiu pasauliu.

Kursų metu, nagrinėjant Santaros ideologiją, buvo pastebėta, kad Santara bando išauginti turiningą žmogų. Iš tam tikslui pritaikomos veiklos gal galima sakyti, kad metinis suvažiavimas yra pats efektingiausias, ir kad jo centruota intelektualinė programa ir šiais metais turėjo mūsų Santaros studentiją viduriniai praturtinti ir sustiprinti.

Anglų Kalbos pamokos
K. GINEITIS
3255 So. Union Ave., Chicago 16, Ill.
Telefonas: Victory 2-0105
Duoda prieš karą baigęs
Čikagos universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios
VERTIMAI - PILIETYBĖ - LAIŠKAI

Skelbkitės "N-nose"

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

JAU DABAR LAIKAS SIŪSTI SIUNTINIUS KALĖDOM

Mes turime sutartį su Inturistu nuo 1947 metų ir esame plačiai žinomi dėl puikaus patarnavimo.

Mūsų patarnavimo mokestis yra žemiausias
(nuo \$5.00 iki \$10.00)
ir per mus pasiūsti siuntiniai greičiausiai
pasiekia gavėjus.

**CENTRAL PARCEL
SERVICE, INC.**
220 So. STATE STREET
Chicago 4, Ill.
WAbash 2-9354

Reikalaukite mūsų
naująjį katalogą bei
muitų sąrašą

Mūsų klientai naudojami nemokamai
vieta mašinai greta
esančiame garaže

Edgar W.

Deimantinis rojalis

(Pabaiga)

— Ak, Poggy, tai labai gražu, bet man būtų dar maloniau, jei jūs įteiktumėte man vieną iš savo puikių kompozicijų su jūsų ranka parašytu skyrimu man. Tiesą pasakius, aš nenkenčiu tų brangių kalėdinių dovanų, nes jos tokios... Na, jūs suprantate, ką aš noriu pasakyti.

Poggy linktelėjo. Jis turėjo išdžiuvusį veidą ir smailią nosį, panašią į erelio snapą.

— Dovanų iš Ferdie, žinoma, nėra ko laukti. Jis be to ir neišdrįs...

Čia ji pastebėjo voką ir susiraukė.

— Jei jis siunčia man pypkę, kurią aš jam padovanojau pernai, tai aš jam parodysiu, kur pipirai auga! — Ji atplėšė voką, ir jai užėmė kvapą. — Ak, koks puikus daiktas! Bet jis neturėjo man nieko siųsti. Tik jis galėjo šitaip pasielgti ir tik jis turi tokį gerą skonį!

Mr. Revel pažiūrėjo į mažą etiketę, kurią Ferdie užmiršo nuimti, ir greit apskaičiavo, kiek sudaro dešimt procentų iš devynias dešimt penkių svarų.

— Dėl Dievo meilės!

Poggy pamatė, kad jos lūpos išbal. Netardama daugiau nė žodžio ji pastūmė jam laišką.

— Ak, visa tai niekai, — pasakė Poggy šiurkščiai. — Jis tik vaidina, o iš tikrųjų jaučiasi labai gerai. Tik jūs nemanykite, kad... Ak, juk galima sprogti iš juoko! Jis ir pirmiau iškirsdavo šitokių pokštų.

— Jei Ferdie pasako, kad jis ką nors padarys, tai jis tikrai padarys, — griežtai pasakė Letty.

— Ką tu pasakei, mano bran gioji?

Mr. Revel pasitaisė akinius. — Gal būt, Ferdie nusižudė, — tarė ji, beveik neatgaudama kvapo.

— Bet tai būtų baisu, — atsakė Mr. Revel ir vėl nusiėmė akinius. Jis nieko neklausinėjo daugiau; visą dieną jis jutė, kad vakaras bus labai įdomus.

— Ak, niekai! — pasipiktinęs sušuko Poggy. — Kaip drįsta tas jaunuolis nurašinėti mano eiles! Kas pasakys, kur aš pasilsėsiu šią naktį? Juk tai tikras plagiatas!

Letty giliai įtraukė oro. Taip, dar ne visi riteriai išnyko šiame pasaulyje!

— Kur jis gali būti dabar? Eilių "kas pasakys, kur aš pasilsėsiu šią naktį?" kūrėjas nusišypsojo su panieka.

— Aš žinau naują anekdotą, — pradėjo jis. — Vienas amerikietis sykį paklausė ai-rioo...

— Ak, neerzinkite manęs savo kvailais juokais iš idiotiškų laikraščių, — atsakė ji lediniu tonu. — Aš jūsų klausiau visai ko kito.

— Jūs paklausėte manęs, kur jis dabar, — atsakė išžiūdes kompozitorius. — Man nesunku jums atsakyti. Jis sėdi savo bute ir vaidina išžiūdesią kepeninę dešrą. Aš galiu lažintis iš kažin ko, kad jis namie. Tai skandalinga, kad jis pridarė visiems tiek rūpesčių.

Jis atsistojo.

— Aš eisiu ir atvesiu jį čia! Aš pats savo rankomis ištempsiu jį! Manęs jis neprigaus. Mano draugas Cruthers gyvena tame pačiame aukšte. Palaukite minutėlę, aš greit grįšiu drauge su Ferdie.

Jis išbėgo iš kambario. Mr. Revel klausėsi nelabai atidžiai ir tik dabar grįžo į tikrovę.

— Taigi, o paskui įvyks lavono apžiūrėjimas, — pasakė jis, žiūrėdamas į lubas. — Laimė, kad man nereiks būti liudininku!

Letty su priekaištu pažiūrėjo į savo tėvą.

— Bet, tėte, kaip tik tu gali šitaip kalbėti? Ferdie buvo visada toks kuklus, jis niekad nieko netrukdydavo. Ir ši kartą jis tavęs neapsunkins.

Mr. Cruthers, Poggy geriausias draugas ir kadaise bendraklasis, kaip tik rengėsi vakarienei, kai pasibeldė Poggy. Šiaip jis atsikeldavo anksti, bet šiandien nebuvo arklių lenktynių, o ir laikraščių niekas neatnešė. Tatai reišė, jog pasaulyje nebuvo įvykę jokio skandalo, ir Mr. Cruthers ramiai ir patogiai miegojo iki vakaro septintos.

— Ne, aš nemačiau Ferdie. Jo tarnas pasakė man, kad jis kažkur išvykęs. Iš viso niekas jo nebuvo matęs nuo vakar vakaro.

— Ir tu tuo tiki? Juk jis tikrai tupi namie ir siunta. Tai vienintelis jo mėgiamas darbas. Aš pasibeldžiau į jo duris, bet jis nemalonėjo atsilipti. Žinoma, jis bijo atidaryti duris man. Aš tau kai ką pasakysiu. Aš išlipsiu pro tavo

langą, palypėsiu ugniagesių kopėčiomis ir pats asmeniškai pažiūrėsiu į jo butą pro langą.

— Na, tik neatidaryk lango dabar, nes aš apsimau apatines kelnes ir galiu persalti. Turėsi kiek palaukti!

Poggy atsisėdo ir žiūrėjo, ne-lyginant Napoleonas Auster-

(Tęsinys 6-me pusl.)

LEECRAFT CO.
Everything for the Hobbyist
Complete stock of crafts.
Model building Kits — Plastic
Materials.
Handcraft supplies — Jewelry
findings.
Tools & Accessories — HO trains
Open daily till 6, Mon-Thur-Fri-till 9
Sun. 1 P. M. 6 P. M.
6319 S. Western. — WA 5-4140

Skaitykite "N-nas"

**DABAR...
AR ĮSIVAIZDUOJATE
DIDESNĮ SAVO
SANTAUPŲ AUGIMĄ**

5%

**GARANTUOTAS
DIVIDENDAS**

ISTAIGOJE, KURIOS
SPECIALLYBĖ U. S. VALDŽIOS GARANTUOTOS PASKOLOS.

Santaupas galite pasidėti vienu iš tų adresų:
103 W. Mac Gaffey,
Roswell, New Mexico
501 San Mateo N. E.,
Albuquerque, New Mexico
Jei norite gauti brošiūrą, rašykite:
LILBURN C. HOMAN, Pres.
G. E. LESLIE, Vice-Pres.

NEW MEXICO SAVINGS & LOAN ASSOC.
501 San Mateo N. E.,
Albuquerque
Enclosed \$..... Please open my account.
Name
Address
City State.....
Dept. A. F.

ISIGYKITE LSS LITERATŪROS FONDO
gražiai išleistas mūsų tautos atgimimą vaizduojančias knygas!

S. KAIRIO, LIETUVA BUDO, 416 psl. — kaina \$5.50
K. BIELINIO, DIENOJANT, 464 psl. — kaina \$6.00
K. BIELINIO, PENKTIEJI METAI, 592 psl. — kaina \$6.00
Knygos kietai įrištos ir iliustruotos.

Isigykite jas įvairių progų dovanoms!
Jas gausite NAUJIENOSE ir Lit. Fonde šiuo adresu:
**K. BIELINIS, 70 Fifth Avenue, 9th floor,
NEW YORK 11, NEW YORK**

**NELAUKITE -
RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!**

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalauskite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimel ištikus, neturėsite jokių nemalonių.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.
222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: Central 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

PASINAUDOK PATIKIMU, KRUOPŠCIU IR GREITU MŪSŲ FIRMOS PATARNAVIMU

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.
Licensed by INTOURIST

SIUNTINIAI SIUNČIAMŲ Į SOVIETŲ RUSIJĄ
LIETUVA, UKRAINA, BALTGIUDIJA, LATVIJA, ESTIJA, IR KITAS RESPUBLIKAS.

135 WEST 14th STREET
NEW YORK 11, N. Y.
Tel.: CHelsea 3-2583

MŪSŲ SKYRIAI

141 Second Avenue NEW YORK CITY Tel. GRamercy 5-7430	39 Raymond Plaza W. NEWARK, N. J. Tel. MArket 2-2877	132 Franklin Ave. HARTFORD, CONN. Tel. CHapel 6-4724	900 Literary Road CLEVELAND 13, OHIO Tel. TOWer 1-1461
332 Fillmore Ave. BUFFALO 6, N. Y. Tel. MOhawk 2674	359 West Broadway SO. BOSTON 27, MASS. Tel. AN 8-5040.	11339 Jos. Campau DETROIT 12, MICH. Tel. TOWnsend 9-3980	632 W. Girard Ave. PHILADELPHIA 23, PA. Tel. WALnut 5-8878
1855 West 47th St. CHICAGO 9, ILL. Tel. DIckens 2-8232	3216 Sunset Blvd., LOS ANGELES 26, CALIF. Tel. NORmandy 5-9887	217 Hennepin Ave. MINNEAPOLIS, MINN. Tel. FEderal 2-4908	

Mūsų didžiulė firma turėdama tūkstančius patenkintų klientų 100% garantuoja pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 valandų ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu laike 7-12 dienų). Įstaigose yra pirmos rūšies didelis pasirinkimas įvairių prekių. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų, kuriuose rasite informaciją apie naujas muitų normas ir patarnavimus.

Deimantinis rojalis

(Atkelta iš 5-to psl.)

lico mūšio metu.

— Žinoma, aš galiu palaukti. — pareiškė jis išdidžiai.

Kai jo draugas jau buvo bebaigišias apsirengti, jis atidarė langą ir palypėjo kopėčiomis. Ferdie miegamojo lango viršus buvo atdaras. Poggy išsitiesė, iškiso ranką ir atidarė apatinę lango dalį.

— Ferdie, mielasai! — šuktelėjo jis. — Savo užsispyrimu tu nieko neatsieksi! Eik šen, mano brangusis. Gana tokių kvailių juokų!

Bet visame bute viešpatavo tylą, Poggy įjungė šviesą. Miegamajame viskas buvo savo vietoje. Spintose Poggy taip pat nerado Ferdie.

Valgomasis buvo irgi tuščias. Ferdie šlepetės buvo pamestos prie židinio, ant stalo gulėjo visa laišku krūva, kaip kad paprastai Katėdų metu. Poggy nuėjo į kabinetą, kur Ferdie paprastai skaitydavo sporto žinias. Bet nei ten, nei vonios kambaryje jis nerado Ferdie. Tarnų kambarys buvo taip pat tuščias.

Ant židinio stovėjo maždaug devyniolikmetės mergaitės fotografija. Apačioje parašas. Poggy plaukai pasišiaušė iš piktumo, nes parašas, slėptas Ferdie, buvo visai nemotiniškas. Poggy pajuto nusivylimą. Jis buvo apgautas. Nes jauna mergaitė, parašiusi ant fotografijos "Amžinai Tavo, mano Mylimasis", turėjo keistoką supratimą apie motinišką meilę. Poggy įsiuto, griebė fotografiją ir nutarė tučtuojau pakišti ją po nosim Letty. Kiek vienu atveju jis nepalikis fotografijos Ferdie. Ferdie nebuvo vertas nei fotografijos, nei Letty meilės. Be to, juk amžinybė ant fotografijos jau pasibaigė.

Jis rūpestingai užgesino visur šviesą, atidarė langą ir išlipo. Kai jis pasiekė Mr. Cruthers langą, tai pamatė, kad kambaryje šviesa taip pat jau buvo užgesinta, o langas — uždarytas. Jo draugas tur būt nutarė, kad Poggy išeis iš Ferdie buto pro duris.

Pirmą akimirka Poggy nežinojo, ką daryti. Na, galima vėl pasinaudoti ugniagesių kopėčiomis. Jis nusileido iki kopėčių apatinio galo, nesiekiančio žemės. Poggy drąsiai šoko žemyn iš kokių dviejų metrų aukščio. Iš tamsumos išnėrė kažkoks smalsus stebėtojas.

— Linksmų švenčių, — tarė nepažįstamasis. — Ar nebūtumei tamsta linkęs kiek pasivaikščioti su manim?

— Ne, nė nemačiau. Aš jų nepažįstu ir nenoriu pažinti. Labos nakties.

Nepažįstamasis čiupo jį už rankos.

— Aš seržantas McNeill iš Skotland-Jard ir stūmu jus už isilaužimų ir įsibrovimų į svetimą butą.

Poggy nesumišo, išėmė foto-

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, OCTOBER 1, 1960

grafiją iš kišenės ir išleido iš rankų.

— Ačiū, — pasakė McNeill, — štai ir įrodymas. Jis pasilenkė ir paėmė fotografiją. — Tamsta tur būt renki meno kūrinius? Aš steliu jus apie dvi valandas. Kur jūsų draugas Ike? Aš jau seniai jį mačiau.

Nuovadoje vėl klausinėjimas.

— Smith, — pasakė Poggy. Nors jis buvo kiek išbalęs, bet kalbėjo tvirtai. Ta istorija su fotografija buvo nemaloni, bet vis dėlto vienu atžvilgiu naudinga. Seržantas McNeill, visą priešpiečių kamavęs jį ir reikalavęs, kad jis atpažintų deimantinį rojalį, laimei nepažino jo, o budintis seržantas jau buvo baigęs tarnybą.

— Vardas John ar William?

— Haidnas, — atsakė Poggy, nes juk jis buvo muzikas.

Daboklės sargas iškratė jo kišenės ir sudarė rastų daiktų sąrašėlį. Poggy ryžosi pasakyti teisybę.

— Pagaliau man nėr ko slėptis, — pasakė jis. — Mano vardas Bannett, aš puikios dainos "kas pasakys, kur aš pailsėsiu šią naktį?" autorius.

— Kamera Nr 6, — trumpai tarė seržantas.

Ferdie išgirdo, kad durų spynoje pasisuko raktas. Durys atsidarė.

Ferdie pasikėlė, o Poggy, pamatęs jį, susmuko.

— Ferdie...! Jūs čia?

Bet už tai Ferdie nebuvo nu-stebęs.

— Sėskite, Poggy, ir nusiraminkite. Galima mirti iš juoko. Kodėl jie jus suėmė? Ar nuždėte ką nors?

— Tai jau antra tokia byla šiandien, — piktai pasakė teisėjas. — Ir ši kartą nukentėjęs nemalonėjo atvykti teisman ir atpažinti savo daiktų. Nei Mr. Stevington, nei Mr. Bannett nelaikė reikalinga paremti įstatymus ir policiją. Pirmajam kaltinamajam aš paskyrėiu mėnesį kalėjimo, ir jum teks tiek pat pastebėti. Ir aš perspėu...

Po mėnesio juodu išėjo į laisvę iš Pentonville kalėjimo. Ferdie išėjo pirmas ir bėgte nubėgė prie vienintelio taksi, atsitiktinai sustojusio tolakai nuo kalėjimo. O kai po kiek laiko Poggy nuvyko į Letty namą, tai sužinojo, jog ji neturė laiko ir negali jį priimti. Jis laukė visą valandą, bet ir po valandos Letty vis dar neturėjo laiko. Tarnas pareiškė, su gailėsčiu žiūrėdamas į Poggy, jog miss Revel tur būt neturės laiko dar ištisą savaitę.

Tuo tarpu Letty auksinė galva ilsėjosi, prisiglaudus prie Ferdie peties.

— Pasakok toliau, — sušnabzdėjo ji, — tai labai įdomu.

— Po dviejų dienų aš atvykau į Konstantinopolį. Pasaulis atrodo pilkas, ir neviltingas draskė mano širdį. Aš supratau, jog netekau tavęs. Mano gyvenimo saulė ir šviesa užgeso. Mano merdėjimas neturėjo nei tikslo, nei prasmės. Aš pagalvojau, jog bus profingiausia, jei aš keliausiu per dykumas ir mirsiu ten, ištroškęs po kaitriais negailestiniais saulės spinduliais.

— Kodėl tu neatsiuntei man telegramos, — vos atgaudama kvapą, pasakė Letty. — Kai Poggy negrįžo, tai aš supratau, jog jis nedrįso susitikti su tavim. Ak, mano brangus vaike, ar tu iš tikrųjų buvai dykumo-se? Aš nė sapnuote nesapnavau, kad tu iš tikro ryšiesi nusizudyti. Bet dabar tu turi prisiekti, jog tu niekad niekur neieisi be manęs, nes aš numirėčiau. Iš kur tu grįžti dabar?

— Iš Pentovilijos — tai toks Romos priemiestis, — atsakė Ferdie. — Taigi, aš jau tau sakiau, jog neviltingas apimtas aš norėjau įsijungti į dervišų būrį, kuris...

Ar famsta manai, kad man dar apsimoka laukti? — paklausė tarno Poggy.

Tarnas buvo sąžiningas žmogus ir neįgiamai pakratė galvą.

Sofa Letty kambaryje stovėjo taip, jog jos minkšta at-

rama kaip tik dengė rakto skylutę.

Vertė A. Z.

Tiktai šis "piliētis" neskaito "Naujienu", nes jis yra demokratijos priešas.

SOPHIE BARCUS
★
RADIJO VALANDA
Visi programai iš WOPA,
1490 kil. AM 102-7 FM
Kasdien: nuo pirmadienio iki
penktadienio 10—11 val. ryto
Šeštadienį ir sekmadienį
nuo 8:30 iki 9:30 v. ryto
VAKARUSKOS: pirmad. 7 val. v.
Tel.: HEmlock 4-2413
7159 S. MAPLEWOOD AVE.
Chicago 29, Illinois

GRADINSKAS
FM NEŠIOJAMI
franzistoriniai radijai.
vėsintuvas, televizijos, fonografai.
Pardavimas ir taisymas.
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.
FRontier 6-1998
Atdara kasdien. Sekmad. uždaryta.

NORTH SIDE GRAPE DISTRIBUTORS
550 W. Kinzie Street (Kinzie & Jefferson), Chicago 10, Ill.
VYNUOGIŲ PIRKLIAI — MUSCATEL — ZINFANDEL
ALICANTE — CARIGNANE
Atdara šokiadieniais 7—5 val. ir sekmadieniais 7—2 val.
Telef. CAnal 6-3230.

Prieš siųsdami
DOVANŲ SIUNTINIUS Į SSSR
per kurią nors firmą,
Pasiklauskite patys savęs
apie sekantčius dalykus:

1. Ar firma patikima?
2. Ar ji tai įrodė?
3. Ar ji rūpestingai supakuoja ir išsiunčia siuntinius ir paruošia dokumentus?
4. Ar ji naudoja geriausias dėžes?
5. Ar ji varo biznį ilgiau, kaip 25 metus?
6. Ar ji oficialiai ĮGALIOTA?

Atsakymas į visus šiuos klausimus bus TAIP, jei Jūs siųsite dovanų siuntinius per bet kurią

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
S K Y R I Ų

716 Walnut Street PHILADELPHIA 6, PA. WAlnut 5-3455	1991 Broadway NEW YORK 23, N. Y. LYceum 5-0900	263 Market Street NEWARK 2, N. J. MArket 3-1968
4102 Archer Ave. CHICAGO 32, ILL. FRontier 6-6399	6446 Michigan Ave. DETROIT 10, MICH. TASHmoo 5-7560	390 W. Broadway S. BOSTON 27, MASS. ANdrew 8-8764
1313 Addison Road Cor. Superior & 71 St. CLEVELAND 3, OHIO UTah 1-0807	683 Hudson Ave. ROCHESTER 21, N. Y. BAker 5-5923	346 Third Ave. PITTSBURGH 22, PA GRant 1-3712
851 Hollins Street, BALTIMORE 1, MARYLAND. MUIberry 5-5787.		
979 So. Broad Street, TRENTON, N. J., EXport 4-8085		
174 Tilghman Street, ALLENTOWN, PENNA. HENlock 5-2069		
202 Second Street, LAKEWOOD, N. J., FOXcroft 3-6621		

Greit atgabenkite savo siuntinius PAS mus, ir mes greit IŠSIŪSIME juos!

PRECISION CRAFTED
To bring you On Forest
Year After Year

At Your Sporting Goods Dealer
Or Dealer From
PHILIP S. OLT CO.
PEKIN, ILLINOIS

25 GREAT CALLS

OLT GAME and BIRD CALLS

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES ir GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val. ir ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro.
Šeštadieniai nuo 10 ligi 1 val.
Trec. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telef.: PROspect 8-3229
Rezid. telef.: WAibrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas diena po pietu 1-3; vak. 7-8 tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Treciad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel.: PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel.: OWens 5-0533
Valandos pagal susitarimą.

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlöck 4-5849
Rezidencija: HEmlöck 4-2374
OFISO VALANDOS:
Pirmad., ketvirt. ir penktadienį nuo 14 ir 7-9. Antrad. nuo 1-5. Treciad. ir šeštadienį tikrai susitarus.

DR. JONAS G. BYLA-BYLAITIS

Nervų-Smegeny Ligos. Chirurgija
OAKLEY MEDICAL BLDG.
2300 W. 51st St.
Valandos: Šeštadien. susitarus, skambinti TIK Pirmad., Antrad., Ketvirt., Penkt. TIK nuo 2-4 ir 6-8 vak.:
PR 6-1795, Rez. TREmont 9-5890

Ofiso telef.: VIRginia 7-0036

Rezidencijos: BEverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akušerija ir moterų ligos.
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Šeštadieniai nuo 2 iki 4 po pietu.
Treciadieni pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez.: RE 7-6867

DR. BR. GAJŽIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietu kasdien. Šeštadieniai 1-4 val. p. p. Treciadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 1-4 po pietu ir 6-8 vakaro.
Treciad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso tel.: POrtsmouth 7-6000
Rezid. telef.: GARDens 8-7278

GRovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska

AKIU LIGU SPECIALISTE
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus treciadienius ir šeštadienius
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7 Trec. ir šeštadienį tik 10-12.

Telef.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro
Treciadieniais uždaryta.
Šeštadieniai 12-4 val.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210

Jei neatsiliepia šaukite KEDzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietu nuo 12-3:00 Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketv nuo 6-9. Treciadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
2454 W. 71st ST. (71st ir Campbell)
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet, antrad. ir penktad. 5-8 val. vak.

"NAUJENOSE" gali rašyti kiekvienas ir apie viską.

Ofiso tel.: HE 4-1318 arba RE 7-9700

Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGU SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietu. Šeštad. nuo 9:00-2:00 p. p.
Treciadieniais uždaryta.

DR. M. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos tik susitarus.
PROspect 6-1930

Ofiso telef.: CLiffside 4-2896

Rez. telef. WAibrook 5-3099

DR. P. STRIMAITIS

Bendra praktika ir chirurgija specialiai
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th STREET
(kampus 47th ir S. Hermitage Ave.)
Ofiso val.: nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 val. v.
Šeštadieniai nuo 2 iki 6 val. v., išskiriant sekmadienius.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERU ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PROspect 8-1223 arba TR 3-5577
OFISO val.: pirmad. 7-9 val. vakaro, antrad., treciad. ir penktad. 6-9 v. v. šeštadieniai 2-4 val. po pietu.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2458 WEST 71 STREET
Ofiso telef.: HEmlöck 4-2123
Rezid. telef.: GIBson 8-6195
Atostogose iki š. m. rugpjūčio 1 d.

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez. PR 6-4250

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 West 31st STREET
(kampus Halsted ir 31os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniai 1-4 p. p. Treciad. ir sekmadieniais uždaryta

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai-Proteza, Med. Bandažai, Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniai 9-1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIU GYDYTOJAI**Dr. Ant. Rudokas, Opt.**

4455 SO. CALIFORNIA YA 7-738
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Valandos: 10 ryto iki 8 val. (treciad. uždaryta), šeštad. 10 ryto iki 2 p. p.

Dr. Kazimieras

MICHEL

Optometristas-Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Tikrina klausą ir pagelbsti negirdintiems. Praktikuoja 39 metus Kalba lietuviškai.
4654 So. Ashland Ave. YA 7-6616.

DR. G. SERNER

LIETUVIAI AKIU GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YAards 7-1829

Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trec. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10-2 val. po pietu. Arba pagal susitarimą

CHICAGO SVARIAUSIAS IR

MODERNISKIAUSIAS DARŽAS

BUČO DARŽAS

WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

PERKRAUSTYMAI**MOVING**

Leidimai — Pilna aprauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAibrook 5-8063

KEDZIE REALTY

We buy & sell all types of property
Real Estate Sales.
Insurance - Mortgages - Investments
Write or call Mr. Green.
5407 S. KEDZIE AVE.
Chicago 32, Ill.
HEmlöck 6-4141.

DIANE'S

SELF-SERVICE
PRODUCE FARM
8756 S. Stony Island Ave.
We Deliver — RE 4-8863
\$1.00 Minimum Order
Open 24 hours Daily
FRESH DAILY
FRUIT... VEGETABLES
THE FRESHEST
IN CHICAGO'S SOUTH SIDE

SAVE ON AUTO INSURANCE

— with —
Midwest Mutual and preferred risk
Mutual Insurance Co.
lower rates. Merit rating - Discounts.
Extra special reduced rates
for non - drinkers.
SEYMOUR H. ZISVOK INSURANCE
1711 E. 71st Street
PL 2-5960 — RE 1-0128
Mention this ad when calling or
stopping in.

CARPET SERVICE AT IT'S BEST

• Carpet laying new or old.
• Repair work new or old.
Work guaranteed
at reasonable price.

FI 5-8430

Anytime

CENTRAL PIZZARIA

known for their own Italian recipe
pizza, the best in town
5437 W. MADISON ST.
(Formerly Crawford Pizzeria)

Featuring Pizza • Italian Dishes
Sandwiches
Hours 12:00 Noon to 12:00 Midnight
FOR DELIVERY
Phone COlumbus 1-9403

AR PRARADOTE

VAIRUOTOJO LEIDIMA?
Parūpiname atsakovo užstatą ir apdrauda, kad atgautumėte
vairavimo teisę.
NORTHERN INSURANCE AGENCY
TRiangle 4-5577
Open till 9 P. M.

YOU AND YOUR FRIENDS ARE CORDIALLY INVITED TO THE NEW**SHUTAY'S LOUNGE**

1801 West 21st Street
SEeley 3-8491

MUSIC, REFRESHMENTS
"A GOOD TIME FOR ALL"

TRUMBULL SODAS

Galima gauti salę
Vestuvėms, pokyliams,
banquetams ir t. t.

VI 7-9641

3000 S. TRUMBULL AVE.

Kreiptis į Mrs. Janis.

LAWN LANES

Ample free parking
16 BRUNSWICK FULLY
AUTOMATIC LANES
Coetail Lounge & Service Bar - Snack
Shop - Supervised playroom - free
instruction. Womens open & league
bowling. Leagues bowling schools
forming to bowl at 9 A. M.—1 P. M.
or 5 P. M. on the day of your choice.
6750 S. Pulaski. — LU 2-2525.

XMAS TREES! XMAS EREESI

Contact Now
For Finest Choice Trees
20,000 New York State annually pruned
Scotch pine, up to 10 ft. Select
from 400,000 on stump or delivered
anywhere. Sabo, 258 Ontario St.
Buffalo 7, N. Y., Delaware 4113.

SLOAN'S DEPARTMENT STORE

MOKINIŲ DRABUŽIŲ CENTRAS
Išnias pasirinkimas vyriškų, moteriškų
ir vaikams rūbų duoda visiems
išimtinai galingybę gražiai pasipuošti.
Išimtinai kainas. Kalbam lietuviškai.
7042 SO. WESTERN AVE
Phone: PROspect 6-9210

DĖMESIO VISIEMS

Pranešama moterims ir vyrams, turintiems galvos odos nepagydomas ligas: votis, šašus, pleiskaną, plaukų slinkimą, niežėjimą. Lietuviškoje vaistinėje esamais vaistais Nr. 1-25849 išgydoma 100%.

Vyresnio amžiaus atgauna jaunystės plaukų spalvą. Jei tie vaistai neišgydytų — pinigai gražinami. Patyrę ty vaistų gerumą, patarkite giminiams, kaimynams ir pažįstamiems.

Pagal užsakymą, prisiunčiame paštą, apdėtu mokesčiu. Vaistų siuntimui giminėms duodame didelę nuolaidą. Tie vaistai gaunami tik

Lietuviškoje Vaistinėje

2458 W. 69th Street
Chicago 29, Ill.

7% BONAI

parduodami

GIDEON BAPTIST CHURCH

2209 E. Pawnee,
Wichita, Kansas
3-čioji didumu Baptistų
bažnyčia mieste.

Mūsų Expansijų programai.
Rašykite ir gausite smulkesnių informacijų.

QUEEN RECREATION

Air conditioned Coctail Lounge
Ample free parking.
Free instruction by experts.
Openings now for mens & womens
league bowling.
6236 S. ASHLAND
PR 8-9800.

SOUTHWEST FUEL**SERVICE****RANGE AND FURNACE OILS**

24 hr. service
2 oil 400 gals. ar over 13.1c gal.
2 oil less 400 gals. 13.6c gal.
1 oil 2 galon over 14.1c gal.
LUDlow 5-1806.

Taisome ir dengiame

NAUJUS STOGUS
Atliekame įvairius metalo
skardos darbus
LESNIAK ROOFING
and
SHEET METAL WORKS
1806 West 18th Street
Phone CA 6-0569
Įkainavimas veltui —
Nebrangus — Garantuotas darbas.

GUARANTEED WORK

• Sewers & Catch Basins cleaned
• Rodding and Repairing
Free Estimates. Day and Night
Service.

BELL SEWERAGE

HUmboldt 9-2467

Complete SEWER SERVICE

24-hr. Emergency Service. • Catch
Basins Cleaned & Repaired. • Toi-
lets opened • Sink&Disposal Ser-
vice • Main lines rodded • All Flood
Control Systems • Downspouts
Rodded.

DON SMITH

VHllege 8-6199

FI 5-7181 — FL 4-4899

6 arba 7%**BONAI**

parduodami

WICHITA CHRISTIAN**ACADEMY**

2269 East Pawnee

Wichita, Kansas

Elementary & Junior High

School

Rašykite ir gausite visas

informacijas.

7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

— SATURDAY, OCTOBER 1, 1960

M. GORKIS

Dar apie velnią

Turėjau aš draugą, — užgesink, viešpatie, jo ugningą sielą! Kam gi jai degti ten, prie poliario rato, kur jis išvažiuo ne savo noru.

Užgesink, viešpatie, jo sielą! Jos ugnis nieko ten neapšvieš, tiktai dykumą, neištirps dykumų sniegas nuo jo sielos ugnies, ir dėl jos neišnyks juodi vienatvės sielvarto debesys, kaip išnyksta dūmai ugnies akivaizdoje!

Turėjau aš draugą, — jaunas jis buvo tuo metu, kai žuvo. Kartą jis važiuo pas mane į svečius, bet — jis per daug mėgo tiesius kelius, ir štai, neužsukdamas pas mane, jis nuvažiuo tiesiai ten, kur gyvena ir dabar ir iš kur jau nebe-grįš...

Jis gyveno kartu su senute motina; ji buvo tuo metu šešiasdešimt trejų metų amžiaus, ir giltinė stovėjo už jos pečių. Aš laukiau draugo. Ir tą pačią dieną gavau žinią, kad jis jau nebeatvažiuos pas mane, — ir gavau laišką iš jo motinos, kuri klausė mane, ar jis atvažiuos, prašė mane saugoti jo sielą ir kūną, rašyti jai — kaip mudu leidžiame laiką, kaip jis jaučiasi...

Aš perskaičiau šį laišką ir įsivaizdavau motiną, kokią aš ją pažinojtu: ligotą, persenusią, romių akių, degančių vien tik begaline meile sūnui... Visa jos ligūsto gyvenimo prasmė buvo — rūpintis juo, galvoti apie jo laimę...

„Ar sakyti jai tiesą?“ — paklausiau aš save...

„Esama tiesos, kuri reikalinga žmogui: gėdos liepsna ji išdegina iš jo širdies purvą ir abuojumą — tegyvuojal!“

Ir esama tiesos, kuri, krisdama žmogui ant galvos kaip akmuo, užmuša jo norą gyventi — teprasminga!..

Jei aš pasakysiu motinai, kad jai amžinai dingos josios sūnus, geriausiu atveju aš — užmušiu ją iš karto. Bet jei ji nemirs nuo šios niekšiškos, baisios tiesos — dings jos gyvenimo prasmė, ir jos paskutinės dienos bus apnuodytos nepakeliamo skausmo, bergėdžio kentėjimo... Ji dvidešimt aštuonerius metus, pilnus triūso ir kančių, beatvangos saugojo savo sūnaus dienas, ir štai prieš mirtį iš jos atėmė vienintelę paguodą laimę žinoti, jos sūnus iš augo, stiprus ir be motinos, savo atramos, gali išvermingai kovoti su gyvenimu ir — ji tiki tuo — jis bus nugalėtojas... Bet aš jai pasakysiu — nugalėtas?!

Ne, geriau aš pameluosiu!..

Ir tris mėnesius, iki pat jos mirties dienos, aš rašiau jai laiškus jo sūnaus rašysena, pradėdamas juos žodžiais:

„Mano mieloji, geroji mama!..“

Ji atsakinėjo man į juos ilgais laiškais, kuriuose būtiną reikalą vilkėti megztinukais

įrodinėjo su didesniu iškalbingumu ir įkarščiu, kaip Liuteris savo tezes. Aš kalbėdavau jai jos sūnaus lūpomis, kaip jis laimingai ir linksmi gyvena, smulkiai aprašinėdavau jo pasisekimus darbe ir visuomenėje, už jį nusilenkdavau jos reikalavimams, sutikdavau su jos patarimais, būdavau švelnus, atidus, laimingas.

Ji džiūgaudama rašė man: „Gerasis tu mano vaikel! Niekuomet dar tu nesi man buvęs toks meilus ir švelnus, kaip dabar savo laiškuose. Dėkui tau, brangusis mano, už tai, kad paskutines mano dienas praturtini savo tyros širdies lobiais.“

Aš didindavau savo fantazijos spalvų ryškumą ir rašydavau jai, kaip gera gyventi, turint tokią nuostabią, šventą motiną; ji atsakydavo man — kaip gera mirti, turint toki puikų, laimingą sūnų... Ir ji mirė, tikėdama, kad jos sūnus laimingas... Jis gi tuo metu sėdėjo kalėjime, kažkur pakelyje į tolimą šiaurę...

Štai kokia puiki istorija... Gaila tiktai, kad ji — mano pramanyta...

Skaitytojai, ir tave kaip mirštančią senutę aš taip pat eu apgavęs. Reikalas toks, kad visa, ką aš tau papasakojau „apie velnią“, — mano pramanyta, ir — prisiekiu! — tikrovėje nieko panašaus nėra buvę. Ir net velnias, kurį aš tau pavaizdavau, — blogas velnias, — tai, tiesą sakant, jau matyti ir iš jo poelgio su rašytoju. Pats pagalvok, argi papadorus velnias, norėdamas pasityčioti iš rašytojo, nebūtų radęs nieko blogesnio, kaip tik parodyti jam jo žmoną ir jos gyvenimo būdą po jo mirties? Tikras velnias niekuomet nerizikuos savo sena ir patvária bičiulyste su moterim, niekuomet jis neleis sau pastatyti ją į keblią padėtį kieno nors akivaizdoje, juo labiau jos vyro, kad ir mirusio, akivaizdoje...

Štai ir viskas... Aš atsiprašau tave, skaitytojai, už mano apgaule, toliau pasižadau būti teisingas kaip saulė, ir net fantastinius kalėdų apsakymus nuo šiol rašysiu, griežtai laikydamasis tikrovės. Aš žengsiu net toliau, norėdamas būti teisingas tau, — o skaitytojai! — ir čia pat smulkiai papasakosiu, kas būtent paskatino mane atgailauti apgavus...

Tu, be abejo, žinai, kad rašančiųjų brolijoje esama žmonių, kurie rašytojo pašaukimą painioja su siuvėjo amatu: vartodami savo plunksną kaip adatą, jie iš prasimanymo audinių siuva drabužius Tiesai, norėdami paelpti jos nuogybę. Tokių rašytojų egzistavimas yra būtinas, nes daugeliui skaitytojų Tiesa yra kaip tik la vienintelė moteris, kurios jie nenori matyti nuogos, manydami, kad Tiesa būtinai esanti sena ir negraži. Tarp

mano pažįstamų yra vienas toks rašytojas kostiumininkas; jis kol kas dar nėra parašęs nė vienos eilutės, bet puikiai supranta laiko dvią ir, kai, jo nuomone, bus reikalas, jis parašys ką nors optimistiško, raminančio kaip valerijonų lašai, su ateities viltimi, su daugybe citatų, bet be vergavimo faktams ir net be jokio originalumo. Tiesa šiame kūrinyje bus aprengta ne tik padoriai, bet gražiai, nes mano pažįstamas — žmogus su skoniu.
(Bus daugiau)

Budrik Furniture

3241 So. Halsted Street

Rudeninis aukštos rūšies rakandų išpardavimas žemesnėmis kainomis, kaip kitur.

PARLOR SETAI:

Buvo	Dabar
\$150. Parlor setas	\$78.00
\$200. Setas klevinėm atramom.	\$119.00
\$250. Seklyčios setas	\$169.00
\$250. Sectional, 3 dalių	\$142.00
\$110. Sofa-lova, 2 miegoti....	\$44.00

MIEGAMIEJI:

\$180. 3 dalių miegamasis, walnut	\$89.00
\$250. 4 dalių, šviesus	\$169.00
\$369. 3 dalių, šviesus, United	\$189.00
\$499. 3 dalių Driftwood	\$266.00
\$619. 4 dalių Joerns setas ...	\$280.00
\$40. Lounge kėdės	\$26.00
\$70. Lounge kėdės	\$38.00
Springsiniai matracai ACA....	\$18.00
Springsiniai matracai, Tuftless Sealy, Simmons	\$39.00

ŠALDYTUVAI:

Philco, General Electric, Norge, Kelvinator	\$88.00
Philco, buvo \$289.00, dabar \$189.00	

Pirkite gazineis pečius IŠ BUDRIKO

Didelis pasirinkimas Siegler, Moores, Martin, Queker

3 kambarių šildymui Gazinis pečius	\$89.00
5 kambarių šildymui Gazinis pečius	\$119.00
36 colių virtuvės pečius	\$99.00

Turime visų modelių Crown ir Universal pečių.

LENGVI DALINIAI IŠMOKĖJIMAI

BUDRIK FURNITURE

3241 So. Halsted St.
Tel. CALumet 5-7237

Atdara pirmadienį ir ketvirtadienį iki 9 val. vakaro.

Radio programa iš stoties WHFC 1450 kil. sekmadieniais nuo 2:15 iki 3 val. po pietų.

A. L. STRACHAN & SON
Highest quality
COAL & FUEL OIL
Prompt Courteous service
Call RE 7-3860
2209 W. 63rd St.

LABAI SVARBI ŽINIA

LIEČIANTI PINIGŲ SIUNTIMĄ I TSSR.

Mes Garantuojame specialų kursą 10 rublių už vieną dolerį iki šių metų pabaigos

Po sausio 1 d. 1961, Jūsų giminės ir draugai gaus mažiau rublių už kiekvieną dolerį. Pasinaudok tuo labai prielankiu kursu DABAR. Siųskite kiek galėdami dažniau. Expressu persiunčiama per 2 savaites. Išmokama pilnai, be jokių atskaitymų. Jokių miltų ar mokesčių siunčiamiems pinigams. Pakvitavimas jums atsiunčiamas. Visi mokėjimai pilnai garantuoti. Jūs galite siųsti bet kokią sumą. Prašome suteikti mums pilną vardą ir pavardę, o taip pat adresą gavėjo — TSSR.

Persiuntimo mokesčiai:

Iki \$50.00	\$5.00
Iki \$100.00	\$10.00
Iki \$150.00	\$15.00
Iki \$200.00	\$20.00

Už didesnes sumas 10%.

Mūsų firma yra vienintelė turinti Department of Banking and Insurance leidimą ir bondyta iki \$20,000.00.

SIUNTINIAI

Vienas iš mūsų labai populiarių siuntinių
Combination Parcel
\$48.00

3½ jardų — 100% vilnonė medžiaga vyrų eilutei
2½ jardų pamašalų — Rayon-Satin
3 jardai 100% vilnonė medžiaga moterų eilutėms arba suknelėms.
4 jardai plaunamos spausdintos medžiagos suknelėi.
30 įvairių pritaikintų sagų
6 špūles siūlų
1 pokelis adatų.
Medžiagų pavyzdžiai siunčiami pareikalavus. Prašome reikalaukite mūsų katalogų, kuriuose rasite didelį pasirinkimą maisto ir medžiagų siuntiniams, o taip pat vaistų. Mes esame specialistai persiūsti vaistus. Receptai išpildomi ekspertų.

Mes taip pat persiunčiame į TSSR pačių supakuotus siuntinius. Daug tūkstančių siuntinių persiūsta ir tuo buvo patenkinti siuntėjai. Atsiųskite arba atneškite savo paruoštus siuntinius į mūsų New Yorko istaigą ir mes garantuojame gerą ir patikimą patarnavimą.

GRAMERCY,
DEPT. N. S.

118 EAST 28th STREET
(9-tas aukštas)
New York 16, New York
Tel.: MU 9-0598

ISTAIGA NEWARKE
(NEW JERSEY)

744 Broad Street (9-tas aukštas)

Istaiga atidaryta nuo pirmadienio iki penktadienio 9:00—5:30 p. p., šeštadieniais 10:00—1:00. Sekmadieniais uždaryta.

APLANKYK TSSR SPECIALIAI ŽEMOS KAINOS

17-kos dienų EKSKURSIJOMS tiesioginiai jetu į MASKVĄ

COSMOS GRUPĖS
IŠVYKSTA KAS MĖNESĮ
PAVIENIAI VYKSTA KASDIEN

LANKYK MIESTUS arba APLANKYK savo GIMINES
Smulkiau informuokis

COSMOS TRAVEL BUREAU

45 W. 45 Str., New York 36, N. Y.

Tel. Circle 5-7711